

procesní způsobilosti. Naopak platí § 33 obč. zák. zaručující cizozemcům v oboru soukromoprávním stejná práva jako tuzemcům, pokud se týče čl. II. odst. čís. 6. obchodní dohody mezi Československou republikou a republikou Rakouskou ze dne 4. května 1921 uveřejněné ve sbírce zákonů a nařízení pro rok 1923 pod čís. 14, podle něhož zejména i pojišťovací společnosti, které na území jedné strany mají své sídlo a dle zákonů této strany po právu trvají, mají býti oprávněny uplatňovati také na území druhé strany, zachovávaje tam platné zákony i nařízení, všechna svá práva a obzvláště vésti před soudem spory jako žalobci nebo žalovaní, a platí dále článek 276 obch. zák., podle něhož platnosti obchodu není na újmu, je-li některé ze smluvních stran ze živnostensko-policejních nebo jiných důvodů zakázáno provozovati a ujednávat obchody (srovnej: Neumann Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen, Vídeň 1914, str. 419, pozn. 27 a str. 433, Allgemeine Oesterreichische Gerichtszeitung, čís. 44—49 z roku 1897. »Die rechtliche Stellung ausländischer juristischer Personen, insbesondere ausländischer Aktiengesellschaften« od Dra. Gustava Walkera a judikatura tam na straně 385 uvedená, dále i A. C. 2087, Budw. 977 a sb. n. s. 2.836 a 3609. Ale nepadá ani na váhu okolnost, že ani reprezentace pojišťovny »Donau« v Praze, ani žalující generální agentura v Karlových Varech nebyly dosud zapsány do obchodního rejstříku, neboť stačí ve směru tom, že »Donau« Allgemeine Versicherungs-Aktien-Gesellschaft ve Vídni ve státu svého sídla jako hromadná osoba řádně založena jest. Jinak může i odštěpný závod žalovati, a praxe se vyvinula tak, že zpravidla nežaluje hlavní závod (majitel, pokud se týče jeho representant), nýbrž filiálka, pokud totiž jde o věc na ni se vztahující, jak tomu jest v tomto případě (sb. n. s. 3.194.). Jest proto rozhodným pro vyřešení sporné otázky, o kterou tu jde, zda žalobkyně jest filiálkou akciové společnosti »Donau«, pokud se týče její Pražské representace, t. j. jejím odštěpným závodem ve smyslu čl. 21 obch. zák., k čemuž se nevyžaduje, by vedení bylo zcela neodvislé a provozování obchodů samostatné, nýbrž toliko, by tento vedlejší závod vyvíjel samostatnou kupeckou činnost a říditel jeho na venek samostatně vystupoval, pokud se týče obchody uzavíral. Než ve směru tom schází potřebná skutková zjištění. Z toho, že pojistné smlouvy podepisuje a vydává representace v Praze, neplyne ještě, že úkol žalující generální agentury spočívá jen k akvizici pojistníků, jak odvolací soud bez veškerého spolehlivého skutkového podkladu za to má. Také na označení žalobkyně jako agentury nezáleží a poukazuje se tu k tomu, že císařské nařízení ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. z. užívá obou výrazů vedle sebe a že jedině rozhoduje obor působnosti dotyčného vedlejšího závodu.

Čís. 5821.

Lhůta §u 1162 d) obč. zák. platí jen, když došlo ku předčasnému propuštění a zrušení služebního poměru, třebaš bezprávně, nikoliv však nedovoleně, totiž nikoliv proti vížícím předpisům zákonně platné služební smlouvy. Tak jest tomu, byl-li zaměstnanec propuštěn ze služby bez kárného nálezu, ač ho stanovy vyžadovaly.

(Rozh. ze dne 9. března 1926, R I 149/26).

Žalobce, úředník žalované israelitské obce, byv dne 22. února 1923 dán na odpočinek, domáhal se žalobou ze dne 28. března 1924 placení služebních požitků. *Procesní soud* *prvé stolice* žalobu zamítl, *odvolací soud* zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, v jednání pokračoval a věc znovu rozhodl. *Nejvyšší soud* nevyhověl rekursu mimo jiné z těchto

důvodů:

Právní názor nižších stolic o domnělé preklusi žalobního nároku uznati jest právně mylným. Oba nižší soudy staví pensionování žalobce, které se stalo, jak žalovaná strana sama přiznává, bez předchozího kárného řízení a bez předchozího nálezu, jenž jest dle stanov náboženské obce písm. c) §u 1 výslovně předepsán pro úředníky trvale ustanovené, na roveň předčasnému propuštění po rozumu §u 1162 b) obč. zák., leč neprávem. Stanovy náboženské společnosti tvoří v předpisech svých jednajících o osobách služebně u ní ustanovených služební smlouvu oboustranně závaznou. Je-li v těchto stanovách, jak nesporno, předepsáno, že trvale ustanovení úředníci obce, k nimž žalobce nesporně náleží, mohou býti nedobrovolně dáni do výslužby jen na základě kárného nálezu, vyneseného dle stanov žalované obce státně schválených, jest dáni do výslužby právně účinným jakožto zrušení služebního poměru jen tehdy, stalo-li se v této předepsané formě. Nebyla-li tato forma, předepsaná stanovami, zachována, jest v tomto případě jednostranně předsevzatý úkon právně bezúčinným a nemůže platně přivoditi zrušení služebního poměru. Lhůta §u 1162 d) obč. zák. platí tedy jen pro případy, v nichž došlo ku předčasnému propuštění a zrušení služebního poměru třeba bezprávě, nikoli však nedovoleně, totiž nikoliv proti vůlím předpisům zákonně platné služební smlouvy. Nároky, které žalobce uplatňuje, nejsou tedy odškodňovacími nároky po rozumu §u 1162 b) obč. zák., ježto služební poměr dlužno dle toho, co uvedeno, pokládati právně ještě za nezrušený, nýbrž jsou nároky ze služebního poměru, na něž nazíráti jest tak, že dosud nebyl zrušen způsobem právně účinným a v tom smyslu jsou též sporem uplatňovány.

Čís. 5822.

V řízení o rozvrhu přejímací ceny nedopouští se rekurs do usnesení, jímž byl nařízen výslech účastníků, po případě jímž byli účastníci vyzváni k vyjádření a podání návrhů, pokud nejsou tím účastníci dotčeni ve svých právech.

(Rozh. ze dne 9. března 1926, R I 150/26.)

Co do předchozího děje poukazuje se na čís. sb. 4880. Soud *prvé stolice* po té vyzval finanční prokuraturu k podání příslušných návrhů. Finanční prokuratura tak učinila, načež *soud* *prvé stolice* vyzval účastníky, by se o tomto návrhu vyslovili po případě dohodli a sdělili mu data pro rozhodnutí důležitá. Do tohoto usnesení si stěžoval Státní